

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

Katedra Medycyny Społecznej
Zakład Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego
Kierownik **prof. dr hab. n. zdr. Beata Karakiewicz**
ul. Żołnierska 48, 71-210 Szczecin
tel. 091 48 00 920, fax 091 48 00 923, e-mail: fampiel@pum.edu.pl

Szczecin, 10 lipca 2026 r.

**Recenzja rozprawy na stopień doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu,
w dyscyplinie nauki o zdrowiu mgr Macieja Białorudzkiego,
pt. „Nadmierna masa ciała jako determinanta funkcjonowania seksualnego”
„Excess Body Weight as a Determinant of Sexual Functioning”.**

Promotor: prof. dr hab. Zbigniew Izdebski

Podstawę rozprawy stanowi cykl czterech publikacji naukowych opublikowanych w latach 2024–2025 w języku angielskim, o łącznej wartości **Impact Factor 7,3** oraz **440 punktów MNiSW/MEiN**. We wszystkich pracach Doktorant jest pierwszym autorem, a jego deklarowany udział w ich przygotowaniu wynosi odpowiednio: 40%, 50%, 70% i 70%.

Wybór tematu rozprawy uważam za trafny i aktualny. Nadmierna masa ciała, obejmująca nadwagę i otyłość, jest jednym z najważniejszych problemów zdrowia publicznego. Jej konsekwencje nie ograniczają się do zdrowia somatycznego, lecz obejmują także jakość życia, samoocenę, obraz własnego ciała, dobrostan psychiczny oraz funkcjonowanie seksualne. Na uwagę zasługuje fakt, że Doktorant podjął zagadnienie wciąż niedostatecznie obecne w praktyce klinicznej i badaniach epidemiologicznych. Rozprawa wpisuje się w biopsychospołeczne rozumienie zdrowia oraz w koncepcję opieki skoncentrowanej na osobie.

Przedstawiona mi do oceny rozprawa ma układ typowy dla rozpraw doktorskich przygotowanych w formie cyklu publikacji. Obejmuje wykaz publikacji, streszczenia, życiorys zawodowy, opis dorobku, założenia rozprawy, cel pracy, metody, omówienie cyklu, wnioski, piśmiennictwo i załączniki. Układ pracy jest logiczny i przejrzysty. Cztery artykuły

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

nie stanowią przypadkowego zestawienia, lecz tworzą spójny cykl badawczy dotyczący zależności między nadmierną masą ciała a funkcjonowaniem seksualnym w ujęciu epidemiologicznym, klinicznym i psychospołecznym.

Część teoretyczna została opracowana poprawnie i adekwatnie do tematu. Autor przedstawia nadmierną masę ciała jako problem zdrowia publicznego oraz omawia seksualność i funkcjonowanie seksualne jako integralny wymiar zdrowia i jakości życia człowieka.

Na pozytywną ocenę zasługuje fakt, że seksualność nie została potraktowana wyłącznie jako obszar zaburzeń klinicznych, ale jako element dobrostanu fizycznego, psychicznego i społecznego. Uzasadnienie połączenia czterech publikacji w jeden cykl jest przekonujące. Cykl łączy perspektywę epidemiologiczną, kliniczną i psychospołeczną. Pewną uwagę można zgłosić do ograniczeń wskaźnika BMI. Jest on narzędziem powszechnym i użytecznym w badaniach populacyjnych, jednak nie różnicuje składu ciała, rozmieszczenia tkanki tłuszczowej ani masy mięśniowej. W rozprawie warto byłoby mocniej zaznaczyć te ograniczenia interpretacyjne.

Celem rozprawy była analiza związku między nadmierną masą ciała a funkcjonowaniem seksualnym, z uwzględnieniem efektów bezpośrednich i pośrednich związanych ze zdrowiem oraz uwarunkowaniami psychospołecznymi i demograficznymi. Cel pracy został sformułowany jasno i pozostaje zgodny z tytułem rozprawy.

Problemy badawcze obejmowały ocenę rozpowszechnienia nadmiernej masy ciała, analizę związku BMI z funkcjonowaniem seksualnym, identyfikację mechanizmów bezpośrednich i pośrednich oraz ocenę powiązań funkcjonowania seksualnego z wybranymi wskaźnikami zdrowotnymi i psychospołecznymi pracowników ochrony zdrowia. Zakres ten należy uznać za właściwy i spójny z celem pracy.

Materiał badawczy jest znaczący. Do analiz włączono dane z ogólnopolskich reprezentatywnych badań populacyjnych z lat 2020 i 2021, obejmujących odpowiednio $N = 3000$ i $N = 2500$ dorosłych Polek i Polaków, oraz dane z badania pracowników ochrony zdrowia z 2022 r., obejmującego $N = 2340$ osób. Badania przeprowadzono metodą CAWI oraz CAWI wspieraną PAPI. Na uwagę zasługuje formalne i etyczne zabezpieczenie badań — projekty zostały zatwierdzone przez Komisję ds. Etyki Badań na Uniwersytecie Warszawskim, a udział respondentów był dobrowolny i anonimowy. Dobór zmiennych

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

był adekwatny do celu pracy i obejmował między innymi BMI, zmianę masy ciała, indeks funkcjonowania seksualnego, samoocenę zdrowia, ocenę atrakcyjności fizycznej, stres, sen, wypalenie zawodowe oraz zmienne społeczno-demograficzne. Metody statystyczne dobrano prawidłowo; wykorzystano m.in. testy nieparametryczne, regresję logistyczną, GLM, regresję hierarchiczną oraz modelowanie równań strukturalnych.

Ograniczeniem pozostaje samoopisowy charakter części danych oraz przekrojowy model badań. Dlatego wyniki należy interpretować jako związki statystyczne i modele zależności, a nie jako dowód jednoznacznych zależności przyczynowych.

Wyniki przedstawione w cyklu publikacji są wartościowe poznawczo i praktycznie. Pierwsza publikacja określa tło epidemiologiczne nadmiernej masy ciała w populacji dorosłych Polaków. Druga wskazuje na związek BMI z oceną życia seksualnego. Trzecia, z wykorzystaniem modelowania równań strukturalnych, pokazuje pośrednią rolę samooceny zdrowia i postrzeganej atrakcyjności fizycznej. Czwarta rozszerza analizę o pracowników ochrony zdrowia, wskazując na powiązania funkcjonowania seksualnego z jakością snu, stresem i wypaleniem zawodowym. Na pozytywną ocenę zasługuje to, że Autor nie upraszcza zależności między masą ciała a funkcjonowaniem seksualnym. Pokazuje raczej złożony układ powiązań biologicznych, psychologicznych, społecznych i zawodowych. Należy jednak konsekwentnie unikać zbyt mocnego języka przyczynowego, zwłaszcza w odniesieniu do tytułowego pojęcia „determinanta”.

Dyskusja została przeprowadzona poprawnie. Autor odnosi wyniki do piśmiennictwa i wskazuje ich znaczenie dla zdrowia publicznego, praktyki klinicznej oraz opieki skoncentrowanej na pacjencie. Szczególnie ważne jest podkreślenie, że u osób z nadmierną masą ciała należy uwzględniać nie tylko redukcję masy ciała, lecz również samoocenę zdrowia, obraz ciała, poczucie atrakcyjności i funkcjonowanie seksualne.

Piśmiennictwo jest obszerne i zasadniczo prawidłowo dobrane. W dalszych opracowaniach warto byłoby szerzej uwzględnić literaturę dotyczącą stygmatyzacji osób z otyłością, różnic płciowych, obrazu ciała oraz praktycznych sposobów rozmowy o seksualności w pracy lekarzy, dietetyków i innych specjalistów ochrony zdrowia.

Wkład rozprawy do nauk o zdrowiu jest istotny. W wymiarze epidemiologicznym praca dostarcza danych dotyczących rozpowszechnienia nadmiernej masy ciała oraz jej powiązań z funkcjonowaniem seksualnym w populacji dorosłych Polaków i pracowników

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

ochrony zdrowia. W wymiarze metodologicznym rozprawa pokazuje możliwość zastosowania zaawansowanych analiz, w tym modelowania równań strukturalnych, do badania relacji między BMI, samooceną zdrowia, atrakcyjnością fizyczną i funkcjonowaniem seksualnym. W wymiarze praktycznym wskazuje, że funkcjonowanie seksualne powinno być traktowane jako istotny element zdrowia, jakości życia i opieki nad osobami z nadwagą i otyłością.

Z obowiązku Recenzenta wskazuję kilka uwag odnoszących się do rozprawy. Po pierwsze, badania mają charakter przekrojowy, dlatego należy unikać wnioskowania przyczynowo - skutkowego. Po drugie, część danych ma charakter samoopisowy, co może prowadzić do błędów deklaracji w zakresie masy ciała, wzrostu, zdrowia seksualnego i oceny atrakcyjności. Po trzecie, BMI nie jest wskaźnikiem idealnym, ponieważ nie pozwala ocenić składu ciała ani rozmieszczenia tkanki tłuszczowej. Po czwarte, warto byłoby szerzej rozwinąć praktyczne rekomendacje dla lekarzy, dietetyków, seksuologów i innych specjalistów dotyczące włączania tematyki seksualności do opieki nad osobami z nadmierną masą ciała. Przedstawione uwagi mają charakter porządkujący i nie obniżają wartości rozprawy.

Oceniana rozprawa spełnia wymagania stawiane pracom doktorskim. Prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie nauki o zdrowiu, ponieważ Doktorant wykazał znajomość problematyki nadmiernej masy ciała, zdrowia seksualnego, jakości życia, dobrostanu i modelu biopsychospołecznego. Rozprawa dokumentuje również umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Autor uczestniczył w projektach badawczych, opracował koncepcję cyklu publikacji, analizował dane, zastosował zróżnicowane metody statystyczne oraz przygotował prace opublikowane w recenzowanych czasopismach. Rozprawa przedstawia także oryginalne zastosowanie wyników badań w sferze społecznej i praktycznej, szczególnie w obszarze edukacji zdrowotnej, poradnictwa dietetycznego, seksuologicznego i opieki skoncentrowanej na osobie.

Podsumowanie i wniosek końcowy

Przedstawiona mi do oceny rozprawa doktorska mgr Macieja Białorudzkiego pt. **„Nadmierna masa ciała jako determinanta funkcjonowania seksualnego”** podejmuje ważny, aktualny i społecznie istotny problem z zakresu nauk o zdrowiu. Autor wykazał

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

się dobrym przygotowaniem teoretycznym, umiejętnością prowadzenia pracy naukowej oraz zdolnością do wykorzystania zaawansowanych metod analitycznych w badaniach nad zdrowiem i funkcjonowaniem seksualnym. Najważniejszą wartością rozprawy jest jej biopsychospołeczne ujęcie problemu nadmiernej masy ciała oraz wskazanie, że funkcjonowanie seksualne powinno być traktowane jako istotny element zdrowia, jakości życia i dobrostanu osób z nadwagą i otyłością. Stwierdzone ograniczenia mają charakter metodologiczny i interpretacyjny, typowy dla badań przekrojowych i samoopisowych, i nie podważają wartości rozprawy.

Rozprawa spełnia wymagania stawiane rozprawom doktorskim w art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zmianami). W związku z powyższym **pozytywnie oceniam rozprawę doktorską mgr Macieja Białorudzkiego i wnoszę do Wysokiej Rady Naukowej Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego o dopuszczenie mgr Macieja Białorudzkiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego oraz nadanie stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauk o zdrowiu.**

Prof. dr hab. Beata Karakiewicz

prof. Beata
Karakiewicz; Dziekan
Wydziału Nauk o
Zdrowiu PUM

Elektronicznie podpisany przez
prof. Beata Karakiewicz; Dziekan
Wydziału Nauk o Zdrowiu PUM
Data: 2026.08.10 10:44:42
+02'00'